

SZARVASI ÚJSÁG

Hetilap, a társadalom, közgazdaság és irodalom köréből.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre . . . . . 6 frt. — kr.
Félévre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 12 kr.

MEGJELENIK:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési pénzek, úgy a lap szellemi részét
illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra
címzendők.

A nyílt-térben minden garmondsor díja 25 kr.

HIRDETÉSEK:

jutányos áron vétetnek fel.

A hirdetések az „Árpád” irodalmi és nyom-
dai intézetbe küldendők.

Budapesten lapunk számára hirdetéseket el-
fogad Jaulusz Gyula Dorottya utczá 11. sz. tovább,
A. V. Goldberger, servitater 3. sz. alatt.

Egy égető kérdés.

Mindenféle általánosan hallható a panasz iparos körökben, az ugynevezett „piszokverseny” ellen, mely nem egyéb, mint a szabadipar vadhajtása s a szárnyaszegetten vergődő kis ipar és kereskedelem megölő átka.

Csak tekintsünk végig ama bérenczrajon, mely éven át leginkább a vasutak mentén, vagy azokhoz közeleső — helységeket szokta sűrű egymásután bebarangolni. — E száz meg száz különféle gyári, ipari s más ezekhez hasonló cikkekkel sokszor engedély nélkül lóttó futó ügynökökre célzunk, midőn a gyakran minden tisztességet nélkülöző colportage had to lakodó embereinek működését a piszokverseny üzelmivel hozzuk kapcsolatba. Mert hisz a tények igazolják, hogy legtöbbször e jó urak (!) választékos modorokkal mézéd s szavaikkal nem egy könnyen hívőt vagy avatatlant szaknemértőt csinálnak ügyes raffineriákkal kivetett hálóikba.

A szelebnél szebb, jobbnál jobb. emellett határtalan olcsóságú portékáknak természetesen könnyen akad vevője; plane, ha a szemfüles kináló a vásár tárgyát még egyenesen Bécs vagy Párizsból jöttek állítja. No hiszen akkor már teljesen bizonyos az üzlet s pár garast alig érő talmi hitványságok jó pénzjegyek árán tömegesen vándorolnak a jámbor vidékiek tulajdonába. Mig a dolgát jól végzett ügynök meglegedett mosolylyal távozik tovább útjára.

A házalás e neme kétségkívül a piszokverseny fajából való, mely hitvány anyagból formált cikkeit tetszetős alakban viszi piacra, a valódinak szándékos megrontására s a közönség ámitására.

Segíteni kellene ezen, s talán könnyen is lehetne

segíteni; ez által a jóhiszemű vidéki közönséget a to lakodó üzérhadtól megszabadítani. Csak az engedélyt kellene megtagadni az ilyfajta házaioktól, kiket a tilalom nem respectálás esetén egy községenként alkotandó szabályrendeletnél fogva még másként is felelősségre vonhatnának hatóságaink. Egyszersmind megóvhatnók adófizető iparos- és kereskedő közönségünk érdekeit.

Sokkal nehezebb feladat a „piszokverseny” kiirtása magából az iparos és kereskedők világából, — hol az, a bekövetkezett sanyarú időszak, majd üzletpangás s hovatovább felszaporodó igények miatt, a fenálló áldásdus (!) ipartörvények védszárnyai alatt már-már mint egészen rendszeres üzletág kezdi felküzdeni magát. Hogy példával éljünk, elég legyen csak megemlitenünk nagyobb városi kereskedőink, iparosaink rendes üzletfeleiknek székhelyein legújabb időben lábrakapott módnélküli házaltatását, mint a mely által szintén egyenesen adófizető helyi üzletbarátaik megrontására működnek.

Jó közigazgatási hatóságnak azonban erre is lehetne módjában gyógyírt találnia.

Mig meghozzáférhetlenebb faja a „piszokverseny” nek, az legtöbb külföldi ipari és kereskedelmi készítményeknek behozatalában rejlik. E cryptogam tenyészetű átkos üzletnem már megfojtással, végenyészettel fenyegeti, fejlődő hazai kézi és gyári iparunkat; melyekért sajnos! de eleget vádolhatjuk, magukat büszkén pedig hontiaknak valló, üzletembereinket is.

Szomorú, hogy sokan nem respectálva a hazai iparunk s kereskedelmünk felvirágoztatását célzó hazafias intenciókat, egyedül a nagyobb perczent melletti haszounra való kilátás és nyervágy indokából indulnak

ki s ez áttal tág kaput nyitnak az élösdiként ezer és ezer alakban betóduló külföldi termelvényeknek.

És ebben bűnrészesként szerepel, fájdalom! közönségünk nagy része is, mely e modern hazaárulás nemét, vélt takarékoságból egész öntudatlan s öszinteséggel kezdi gyakorolni; Legyen olcsóbb a bécsi czipő, bár jobb a hazai és drágább, csalhatlanul előbbinek ad előnyt a modern vevő, S a minőségre a hazaitól messze elmaradó gyártmányok mellett elpusztulnak legvirágzóbb belöldi telepeink.

Surány! — Ez egyetlen szó megadhatja a szomorú magyarázatot.

De ne tartson e tisztességtelen állapot tovább s minden hazáját igazán szerető honfiu, legyen az iparos, kereskedő, vagy bármi más, tekintse életfeladata legszebb tényének a „piszokverseny“ teljes erővel való kiirtását s helyette a „józanverseny“ meghouosítását. Ajánlhatjuk követésre a Németországban sok helyen a „józanverseny“ feltételül elfogadott következő pontozatokat :

1. Külföldi ipar terményt hazai iparos csak akkor tarthat, ha az illető iparág a hazában nem üzetik. (Ne tarthatna e szerint czipész bécsi és más külföldi város gári munkáját, hog evvel a helyi ipart nyomja.

2. A munka azon üzleté mely munkaadónak eddig is szolgált; — nem szabad tehát a becsületes iparosnak a munkaadókat lehető és lehetetlen ígéretekkel elcsábítani akarni; a munka csak akkor elfogadható, ha a munkaadó maga, önként szándékozik üzletét változtatni.

3. Munkáért mindenki szabadon pályázhat, kivéve, ha oly munkáról van szó, mely már eddig is bizonyos cég által szolgáltatott.

4. Munkáért, mely már egyebütt rendszeren ké-

szítettett, addlg az árt megsabni nem szabad, mig az előbbi időről szóló számla be nem tekintetett, vagy az előbbi üzlet meg nem kérdezett.

5. Ha a munkaadó csak azért változtat üzletet, hogy megtakarításokat tegyen, 5%-kal többet kel kívánni, mint eddig a munkáért fizettetett.

6. Más üzlet munkáját gáncsolni nem szabad.

7. Inkább legyen kevesebb munka, semhogy közvetlenül iparostársunknak és így közvetve önmagunknak ártsunk.

8. Egy munkát, melyet egyszer az iparos elvállalt, tovább vitetni engedje, mig csak némi haszon is mutatkozik mellette.

9. Minden iparostársát, ki a „piszkos verseny“ ellen közd tehetségéhez méltán ki-ki támogasson.

Lehetne ebből talán nekünk is tanulni.

* * *

Csarnok.

Képek a természetből.

VII. A) A villanyosságról.

Mily óriás léptekben halad a természettudomány a villanyosság dus termést ígérő mezején: teljesen meggyőző afelől az emberiséget a mult évben rendezett párisi nagy villanyos-kiállítás, hol mindazt együtt, egy csoportban lehet látni, aminagyot, ami szépet e téren az emberi szellem létre hozott, hol először tűnt ki teljes mivoltában a szerep nagysága, melyet a villanyosság a közel jövőben hivatva van játszani. Hisz már eddiget is tanulhattuk ösmerni a gyakorlati téren a villanyos találmányok rendkívöli fontosságát; s hogy ezek valódi jelentőségét mégsem vagyunk képesek kellőkép

T Á R S A T

Mintha álom környékezne . . .

Mintha álom környékezne,
Szender száll a két szememre,
És akarva akaratlan
Alsom is már mély álomban.

Mély álomban messze szállok,
Mig rózsámra rátalálok.
S látom arczat fényben uszv,
Szép fejét is — koszoruzva.

Koszoruzva, hófehérbe,
Oldalán a völegénye;
Özderekát átalsonja,
Ugy vezeti a templomba.

A templomban zug az ének,
A mint oltár elé lépnek.

A menyasszony sugja halkan:
„Holtomiglan holtodiglan.“

„Holtodiglan, holtomiglan!“
Jól emlékszem igen így van;
Tavas-éjjel így rebegted
— Hogy oly hamar elfeledted.

Elza Hercegnő

— Orosz történet. —

Sergius grófnak nem volt nehéz elcsábítania a szép Elzát. Ő volt egyedüli szomszédja a régi kastelynak, ahol Morajeff tábornok elzárva tartot a leányát. A tábornok gyakran volt kénytelen Szentpéterváira utazni és ilyenkor heteken at egyedül hagyta Elzát, egy vén asszony felügyelete alatt, kit könnyű volt megvesztegetni.

felfogni, hogy ezen fölfedezések mégsem látszanak szemeinkben valami szerfölött csodálatosoknak: az mind csak onnét van, mivel a mai kor gyermekének egészen más fogalma van a csodálatosról, mint aminő fogalom arról csak még a múlt században is uralkodik vala. Hiszen, ha valaki pár száz évvel ezelőtt oly dolgokról beszélt volna, miről ma minden gyermek tud, hogy t. i. a gondolat egy pillantás alatt megjárja a földet azokon a magas póznákra vont huzalokon, hogy messze távolbós hallhatjuk egymás szavát; hogy egy különös készülék segítségével saját szobánkban hallgathatjuk végig a színházban előadott darabot: a hősök monológiát, a zenekar tussát, a primadonna énekét; hogy a nap fényéhez hasonló tündöklésű világosságot képes az ember „beragyogtatni az éjszakába.” — ha ily dolgokkal csak néhány száz évvel állót volna elő valaki: vagy mint eretneknek megégetik, a dicső férfiak, kik magokat a világosság terjesztőinek hirdetik, vagy mint fél-istent új hitrege nimbusával veszi körül a kishitű tömeg, Mai napság már nem egészen áll az, hogy a csodálás a nem-tudáson alapul: mert ma már oly dolgokat is természeteseknek, közönségeseknek tartunk, miknek lényegét alig, vagy épen nem ismerjük. Vajmi nagy azoknak száma, kik igen közönséges, mindennapi valaminek tartják ama fent elősorolt, nagyszerű találmányokat, de annál kevésbé értik azok valódi mivoltát, annál kevesebb fogalommal bírnak magának annak a valaminek, annak az erőnek lényegéről ez erő. nyilvánulásaiban rejlő törvényekről, amely erő, amely valami megmérhetlen sebességgel futja körül a földet, mely képes tovavinni a hangot, mely képes a napéval versenyző fényt létesíteni.

Pedig ott szunnyad az a valami, amit villanyosságnak kereszteltek el, ott szunnyad az minden tárgyban, benn a legkisebb kavicsban, benn a fűben, benn a fában, benn a léghen, benn az állati izmokban: betölti az egész mindenséget. De hogy mi az a villanyosság: talán valami anyag? talán valami erő? talán csak a test bizonyos állapota? Minderre a tudomány még ma nem képes megdönthetetlen választ nyújtani. Azért a következőkben csupán a villanyosság nyilvánulásairól, az ezen tüneményekben rejlő törvényekről és végre főként ama találmányokról szándékszon szólni, melyek ez erőnek alkalmazásán alapszanak.

Nagyon csalatkoznék, ha azt gondolná valaki, hogy e

Több mint egy hónap óta Sergius gróf minden éjjel meglátogatta a leányt; még olyankor is midőn a tábornok otthon volt. És minden látogatás után Sergius ittasabban távozott kedvese karjaiból, mint előtte való napon.

Elza egyike volt ama szőke, érzéki szépségeknek, kik a legkönyösebb férfit is elbódítják. Puskin kifejezésével élve: hasonlított a hajnal hasadtához a jéghegyen.

Deczember vége felé egy este Sergius értesítette kedvesét, hogy néhány hónapra el kell utaznia.

— Ha visszatérsz, nőül vesesz — szolt Elza.

— Nem — válaszolá nyiltan Sergius, és bevallotta, hogy már van neje; valahol Európában.

Elza elhalványult.

— Jól van, — szolt rövid szünet után. Odaadtam magamat, nem veszem vissza magamat.

— Te neheztelsz reám, hogy előbb nem szoltam erről.

— Nem. Ha első találkozásunk alkalmával mondtad volna el e titkot, azért mégis tied lettem volna, mert szerntlek!

És mialatt Sergius csókjával borította kedvesének bal-

fontos erő (villanyosság) felfedezésére, megismerésére valami rendkívüli tünemény vezethette az emberiséget. Hisz ismeretes dolog, hogy általában a legnagyobb felfedezések és találmányok indító oka alig figyelemreméltó semmiség. Egy fájáról lehulló alina figyelmeztette Newtont és általa az emberiséget a naprendszer és a világ helyesebb ösmeretére. Ama tünemény, hogy a forrásban levő víz gőzének feszítő ereje felemeli a fazék fedelét; vezete a gőzgép felfedezésére. A tarka szivárvány árulta el a távol csillag-világok titkait, A villanyosság felismerését is ily alig számba vehető apróság tette lehetővé.

A villanyosság legegyszerűbb nyilvánulását észlelhetjük, ha egy pecsétviasz rudat posztóhoz dörzsölünk s az ekként megdörzsölt pecsét-viaszt apró papir-darabkák, vagy egyáltalán könnyű testecskék közelébe hozzuk. Ekkor u. is azt tapasztalandjuk, hogy egy bizonyos távolságból a papirdarabkák a rúdhoz vonzatnak, majd ismét attól ellöknek. Ugyanez történik, ha egy selyemkendővel megdörzsölt üvegrudat (p. o. lámpa-hengert,) bármint apró és könnyű testecskékhez közelítünk. Az üveg vagy pecsét-viasz elébb megfigyelt tulajdonságát más testeken is előidézhetni dörzsölés, ütés, nyomásstb által, csak hogy kisebb, nagyobb mértékben; némely testeken e hatást közönséges eszközökkel fel sem ismerhetjük.

Még érdekesebb tüneménynek leszünk tanui, ha a következő egyszerű kísérletet hajtjuk végre:

Egy szabadon függő selyemszálon kis bodzabél, vagy parafa-dugasz darabkát kötünk; azután megdörzsöljük elég gyorsan mind a pecsétviasz rudat, mind az üveg-hengert a fent leirt módon; ha most elébb az egyiket, p. o. az üveget közelítjük a selyemszálon függő golyócskához, azt az üveg hirtelen magához vonzza, de amint hozzá ért, rögtön ellök magától. Ha ekkor (anélkül, hogy előbbi helyzetéből az üveg, hengert eltávolítanók,) a pecsétviasszal közelítünk az eltaszított golyócskához: akkor ezt hirtelen magához vonja, de a pillanathan, ismét ellöki magától; most meg az üveg vonja, de csakhamar eltaszítja; majd ismét a pecsétviasz is teszi ugyanezt. S ez így tart egy ideig ide-oda, mignem mindaz üveg, mind a pecsétviasz elvesztik villanyosságukat s ekkor megszűnik mindkét részről a vonzás és taszítás.

Hogyan lehet mindezt kimagyarázni? Miért taszítja el a üveg a vele már érintkezett golyócskát? Miért nem taszítja

zsamos fürteit, Elza ünnepélyesen megesküdött az evangéliumra, hogy sem soha lesz másé, mint Sergiusé.

* * *

Három hónap múlva Sergius visszatért Szentpétervárra szerelmesebben mint valaha.

A legelső ember, kivel találkozott legbizalmasabb, barátja, Litzanoff Iván herczeg volt.

Habár Litzanoff herczeg négy vagy öt évvel idősebb volt is Sergiusnál, őszinte rokonszenv szüzte egymáshoz e két embert kora gyermekségök óta.

Ősz óta nem látták egymást. A herczek rendkívüli diplomaciai ügyben Bécsben járt. Körülbelül egy hónappal ezelőtt tért vissza az orosz fővárosba.

A két barát forrón kezét szoritott egymással. A herczeg meghivta Sergiust ebédre:

— Bemutatom neked nőmet.

— Tehát megnősültél?

— Két héttel ezelőtt.

Néhány percczel később Litzanoff bemutatta Sergiusnak — Elzát.

el a pecsétviasz is, sőt ellenkezőleg miért vonja őt magához? S miért vonja ekkor ismét az üveg? igen egyszerű rá a felelet. Tudnunk kell mindenekelőtt, hogy midőn a selyem kendővel az üveghengert megdörzsöltük, nemcsak az üveg letvillanyos, hanem a selyem is. És ha az előbbi kísérletet akként visszük véghez, hogy a pecsétviasz helyett a másik oldalról az üveghez dörzsölt selyemkendőt közelítjük az üveggel, már éreklőzött s azáltal eltaszított golyócskához: úgy hasonló tűnéseménynek leszünk tanúi, mint aminőt fent tapasztalánk. E kísérletekből világos, hogy egészen ellentétes természetű villanyossággal kelle birnia a selyemkendőnek (valamint a pecsétviasznak is.) mint az üveghengernek. És úgy is van. Bármely tárgyat ha egy más, vele különemű tárggyal összedörzsölünk, mindenkör azt vesszük észre, hogy az egyik tárgy villanyossága egészen ellentétes tulajdonsággal bír, mint a másiké. És számos kísérletekkel belőn bizonyítva, hogy az egész mindenséget betöltő villanyosságnak két egymással ellenkező sajátságú faja van, melyek közül az egyiknek tulajdonsága meg egyez az üvegével a másiké pedig a pecsét-viaszéval: az-az, ha az egyik magától taszítja a vele már éreklőzött golyócskát, a másik azt magához vonja.

E két villanyosságot könnyebb megkülönböztethetők ked véért elnevezék igenleges és nemleges villanyosságnak. Itt azonban nem kell gondolkodni, mint ha a villanyosság úgy volna megosztva a természetben, hogy valamely tárgy csak igenleges, míg egy másik csak nemleges tulajdonsággal bír. Ellenkezőleg mindentestben mindkét villanyosság meg van együttleg a test háborítatlan állapotában. Mer mind a két különemű villanyosság az igenleges és nemleges, vonzza egymást s azért ha csak lehet egyesül. Csakhogy e két villanyosságot dörzsölés, ütés, nyomás stb utján szélehet választani, úgy amint azt már több ízben láttuk, s csak is ha e két villanyosság már szétválasztott: csak akkor láthatjuk nyilvánulását midőn is a különemű villanyosságok egyesülni törekednek. Ugyanis, ha egy olyan üveghengerrel, melyben a villanyosságok eme szétválasztása selyemkendővel való dörzsölés által már eszközöltetett — a könnyű bodzabél golyócskához közelítünk (és a kísérletet sötétben, továbbá oly helyiségben hajtjuk végre, hol nem nedves a levegő) egy szik-

rát fogunk látni az üveghenger és a golyócska érintkezése pontján. Hogy ezt ismét megérthessük: emlékeznünk kell reá, miszerint az üvegben a dörzsölés következtében többé csak egynemű, tegyük fel igenleges villanyosság van, míg a golyócskában, rendes állapotban lévén, mind a két nemű villanyosság még benn foglaltatik. Azt pedig tudjuk, hogy különemű villanyosságok vonzzák egymást; azért az üveg igenleges villanyossága is vonzani fogja a golyócskában fészkelő nemleges villanyosságot; és ha elég közel hozzuk őket egymáshoz: az egyesülés az igenleges és nemleges villanyosság közt oly gyorsan és oly erővel történik, hogy e közben fénytűnéseménynek vagyunk szemtanúi. Hogy e fénytűnésemény mitől származik, azt később látni fogjuk. Most csak azt kell tudnunk, hogy a szikratűnésemény által a golyócska nemleges villanyossága egyesült az üveg igenleges villanyosságának egy részével, s azért most már a golyócskában is csak olyannemű villanyosság lesz, mint az üvegben: azaz igenleges. S ekkor mit tapasztalunk? Azt hogy az üveg igenleges villanyossága a szintén igenleges villanyossággal bíró golyócskát letaszítja; mert törvény, hogy az egynemű villanyosságot egymást taszítja. Legszembetűnőbbben igazolja ez állítást ama kísérlet, midőn két golyót egynemű villanyossággal töltünk meg és egymás mellé helyezünk, akkor a golyók ha különben rendes állapotban nyugodtan álltak egymás mellett,) most szétszaladnak.

(Vége köv.)

Rèthy Dezső.

H I R E K.

— (H y m e n.) H r a n y i c z k y K á r o l y mezőtelegi szolgabíró, városunk szülötte, a napokban vezeti oltárhoz Budapesten Strausz Paulina kisasszonyt, ki e hó 8-án vette fel a keresztiséget s a római kath. egyház kebelébe tért.

(A s z a r v a s i n é p k ö r) közelebb tartott tisztválasztó közgyűlése alkalmával elnökké Kuczka János ügyvéd ur választatott meg. Az egylet többi tisztviselői a régiek maradtak.

A gróf összeszorított ajkakkal, de tiszteletteljesen meghajtotta magát a herczegnő előtt, ki nyugodtan mosolyogva üdvözölte őt.

Ebéd alatt, daczára heves, szenvedélyes természetének, fékezte indulatait,

— Eljössz a körbe? kérdé Litzanoff.

És miálatt a szán a Newa felé vitte őket, folytatá:

— A többi közt mi történt kedveseddel, azzal a szép leánnyal, kiől egyik leveledben homalyos említést tettél?

— Meghalt.

Egész éjjel játszottak.

A gróf különös szomorúságot vett észre Litzanoff vonásain. Reggel felé, midőn Sergius tréfált vele, hogy mint fiatal házas nem siet haza, a herczeg, kissé mámorosan a pezzsgótól, bevallotta barátjának, hogy Elza csak névleg neje. A menyegző napján a herczegnő kijelentette előtte, hogy őt nem szereti és hogy csak atyja parancsára ment nőül hozzá. Sokkal lovagiasabb férfi volt, sem hogy erőszakolt volna egy nőt, főleg a magáért. Várt tehát.

Sergius e fölfedezésre sugárzott az örömtől. Másnap

Elza labái előtt hevert, bocsánatot kérve tőle, hogy gyanúsította.

* * *

Egy hét mult el azóta.

Az nap este a herczeg szokása ellenére nem jött a körbe. Sergius nem tudta, mire vélni elmaradását. Végre reggel három óra felé, midőn már alig volt valaki a játszó asztal körül, Iván megjelent.

Sergius első tekintetre észrevette a változást, mely a herczeg egész lényén végbement.

— Jární szeretnék egyet. — szolt a belépő barátjához Velem jössz? Elküldtem szánomat.

— Szívesen. — válaszolá Sergius.

Néhány percczel később a két jó barát karonfogva haladt végig a város hólepte utcáin.

Litzanoff sokkal bolbogabb volt, semhogy legjobb barátjával szemben sokáig hallgathatott volna. Gyermekedd örömmel elmondta neki, hogy Elza végre engedett.

Sergius hirtelen megalt, elhalványult és megragadva a herczeg karját, felkiáltott:

— Iván, ideje, hogy mindent tudj. Ez a nő mind a két tönket megcsalt.

— (Az ujonczállítás) eredménye a szarvasi járásban következő volt, u. m. besoroztatott a rendes hadsereghez 110; a póttartalékhoz 16, és a honvédséghez 20, egyén.

— (Kinevezés.) A b. gyulai kir. járásbiróságnál megürült aljárásbirói állomásra Bócz Géza gyulai kir. törvénytudó jegyző nevezetett ki.

— (A szarvasi) adókiadó bizottság f. hó 11-én kezdte meg működését. A bizottság tagjai a következők: Haviar Dani elnök, Kuczay János elnökhelyettes, Balthazár Lajos, Vitályos Márton, Kuch Tóbiás, Mikolay Mihály rendes és Krecsmarik Pál, Sipos Soma póttagok.

— (A közegészségügyi) szabályok városunkban vajmi kevésé tartatnak meg az egyes lakosok által. Szabályrendeletileg ki van mondva, miszerint személdombok az egyes lakások udvarán nem tarthatók: s íme nemcsak hogy minden második udvarban ott díszleg az a bizonyos domb, — hanem itt ott még az utcza közepén is eltüretik, a mi eléggé világos jele az illetékes közegek indolentiájának a városi közegészségügy irányában. Reméljük, hogy e felszólalás nem hangzik el eredménytelenül, s a város legét megfertőztető hulladék és egyéb dombok elhordása végre-valahára el fog rendeltetni.

— (Kegyeletes tény.) Néhai Novák Károly szarvasi ev. tanító hálás tanítványai, tisztviselő társai, barátai, szerény körben síremlékére gyűjtést rendeztek mindjárt halála után. Ezen emlék ma délután 4 órakor az ev. ujtemetőben lelepleztetik, az alkalmi beszédet egyik hálás tanítványa Opavszky Gábor tanító tartandja. Gyászoló családjának vigasztalásul szolgáland e kegyeletes tény s emelni fogja az ünnepelet, ha azon minél többen megjelennek.

— (Az ideihusvét) valóságos naptári unikumot képezett, mert a hitfelekezetek ez évben mindannyian egyszerre ünnepelték a husvétot, 9-én 10-én a katolikusok és protestánsok, görögök és oroszok, daczára, hogy ez utóbbiak időszámításukban 12-nappal hátra vannak, míg a zsidók husvétja 11-én ért véget.

— (Arany János,) szalontai nótárius korában nem igen dicsekedhetett valami pompás fizetéssel. Mint Barta

És elmondott mindent.

Ugyanaz a gondolat villant át a két barát agyán. Egymásra néztek. Megértették egymást

— Jójj, — szólt a herczeg.

Ezzel Sergiussal együtt lakására ment. és két töltött pisztolyt vett elő, melyek közül egyiket Sergiusnak nyujtotta

Eként fölfegyverkezve a két férfi Elza halószobájának tartott.

* * *

Elza mélyen aludt. Nem ébredt föl, midőn a két férfi belépett. Mind a ketten egyidejüleg felhúzták pisztolyuk kakasát.

Néhány másodperc telt el, egyikök sem sietett fegyverének elsütésével.

Elmerültek ez alvó nő nézésébe, ki egy bachansnő mosolyával feküdt ágyán egy alabástrom éjjeli-lámpa halvány világánál.

— Habozol, gyáva? — kérdé végre Iván.

— És te?

Tekintetök smét találkozott.

Lászlónak „A községjegyzői intézmény” czimű művében olvasuk, ennyi mindenféle járt neki esztendőnként: készpénzben 200 váltó frt; 12 köből buza; hat öl tűzifa; 6 szekér széna és természetiben lakás. Azonkívül a passus, szerződés, végrendelet, ítélet sat. irásból befolyó szokásos jövedelem.

— (A csongrádi régivár) alapromjait Oláh Lajos tanító felfedezte, amennyiben az iskolai udvarán gödröt ásott hol is köveket talált. Az ásást tovább folytatta s azt találta, hogy e fal éjszokról délnek húzódott. A fal szélessége mintegy öt láb termés köből volt készítve igen erős malterrel. E várat állítólag még Ond vezér építette egy a Tisza folyó által körített szigeten, melyet nagy ásatással földvárval vett körül. E földvárt Feketevárnak nevezték s a szláv jobbágyok által Csernigrádnak nevezlett s ebből lett e fekete vár neve Csongrád. Ez alapon tán érdemes lenne a régiségbuvároknak e helyen kutatást is eszközölni.

— (Az eperjesi) panszláv üzelmek. A turóc-szentmártoni Národnie Noviny értesülése szerint az, eperjesi tanítóképezdeből 6 tanítójelöltet csaptak ki, mert bebizonylt róluk, hogy Marsallal, a jogi akadémiai hallgatóval panszláv szellemű levelezést folytattak

— (Kivándorlás) megakadályozása. A Bulgáriába kivádorolni készült és útnak is indult mintegy 80 torontálmegyei családot Orsovánál hatóságilag visszautasították, mivel utleveleik nem voltak rendben. Tallián Béla alispán a hely színére utazott és személyesen teljesítette a vizsgálatot.

(A hírlapírók) nyugdíj-intézet vagyona ma már 65,000 frton felül van; a múlt évben készpénz jövedelme volt saját tagjaitól 1362 frt, jótékonyág révén 12, 716 frt 91 kr. Tagdíj-hatralék összesen csak 82 frt, a mi majdnem hihetetlen.

— (A világ legnagyobb) hírlapja.) A New-York Herald, mely még a Londoni Timesnél is nagyobb, e napokban olvasóinak 144 nyomott lapot adott, melyek közt a hirdetések 100 lapot foglaltak el. Ezen roppant munka bevégezésére 120 szedőt és 30 kijavítót kellett alkalmazni, kik 16 órán át folyvást dolgoztak. Minden oldalon 30.000 betű van, úgy hogy a szedők 4 millió 320 ezer betűt szedtek, egyre tehát 36.000 betű esett tehát három annyi, mint a mennyit Európában számitanak egy szedőre. E roppant betű tömeg nyomtatására 7 kettős gyors sajtót alkalmaztak, és így minden lap 14-szer nyomtatott, mi annyit tesz, mint 360 le-

— Menjünk. — szólt hirtelen Sergius és magával vonszolta a herczegot, ki a szobából.

Alig hogy tavoztak, Elza komornája, kit a herczeg midőn neje poudirján keresztülmentek, agyonlövással fenyegetett, ha mozdulni mer, berohant uraőjéhez és elmondta neki amit látott.

Elza felsikoltott és kiugrott ágyából a puha szőnyegre.

— Ah! Nadeje, megfogja őt ölni! — kiáltotta kétségbeesve.

Az ablakhoz rohant, mely a kertre nyílt s a hold fényénél a kettős üvegtáblákon keresztül homályosan látta a két férfit egymással szemben állni.

Két lövés dördült el majdnem egyidejűleg

Elza hátrált, leomló fürteivel eltakarva arcát.

A mint fejét ismét fölemelte. Litzanoff Iván állt előtte, kezében tartva még füstölgő pisztolyát.

— Meghalt! — szólt a herczeg tompa hangon.

— Áldom Istenemet! kiálta Elza, a herczeg nyakába borulva, mert te vagy az, kit szerettem!

nyomás. Minden betű forma 40 font súlyú s így az összes betű tömeg több mint 13.000 fontnyi. Ez csak a hirdetésekre vonatkozik. Azonfelül politikai, napi és egyéb újdonságokra 48 lap jut. Ezek az újdonságok az egész földteke minden részéből érkeznek New-Yorkra, e lapnak lévén a legtöbb levezetője a világon. A New-York Herald minden száma tehát 2 kötetet képvisel nyolczadrétben, mindegyik kötetet 500 lappal számítva És mind ez nem kerül többbe az olvasónak mint 5 centbe, vagyis 10 krajczárba.

— (B ö g ö m a l o m.) A Robicsek-féle gözmalom ujabban egy oly készülékkel van ellátva, mely bögséhez hasonló hanggal adja tudtára a publikumnak az őrlés lejárátát. A dolog bizonyára reklám, és pedig olcsó reklám akar lenni, s nem is szólnának ellene, ha a bögső óránként többször meg nem ujlana nem csekély bosszuságára a szomszédoknak, akik utóvégre is nem kötelesek tűrni e rendetlenséget. A néphnmor a különös malmot „éhenbögs-malomnak“ keresztelte el, igen találóan.

— (H a l á l r a) ítelt kutya. Egy veszprémmegyei községbeu esett meg ez a kutya-tragédia. Egy falubeli kutya nyakrafőre iszonyu pusztításokat tett a baromfiakban, úgy hogy az egész község méltó haragját vonta magára. Följelentették tehát a kutyát a jegyzőnél, ki sommás tárgyalás után kimondta az ítéletet, hogy a rabló állat kötélt által végeztessék ki a világból. Az akasztás megis történt a temető árkában nagyszámu közönség helyeslése mellett.

— (S z á z é v e s) gránát. Karbula Mátyás 80 éves erős vén ember a múlt hó 23-án Csóka vidékén mezei munkával foglalkozott. Egyszerse kemény, kerek tárgyba ütközik kapájá. Körülásván a helyet, egy 2-3 kilo nehézségű ágyugolyót (gránátot) emelt ki, mely 5 millimeter vastagságu rozsdával volt ellepve tehát valószínűleg még a török időkbelől származik. Kést vett elő megtisztította a bombát miközben kése eltörött. Mérgelődve a kár fölött, a golyót a közeli tűzbe dobta s tovább folytatta munkáját. Nis elő mulva a tűz tájékarol nagy robbanást hall s valamit repülni lát a levegőben. Csodálkozva a tűzhöz ugrik, de már nem találta ott a golyót, robbanó anyaggal lévén megtöltve, száz év után robbant szét, a nélkül, hogy szerencsére valakinek ártott volna. Az öreg ember csak nagy nehezen juthatott a bomba két darabjához, melyek a fehértemplomi muzeumba kerültek.

Tarkaságok.

A törvény kijátszása.

— Törvényt kellene hozni mondá egy szigorú apa, — hogy egy t i z e n y n y o l c z éves leánynak sem szabad addig férjhez menni, míg egy rendes ebédet főzni meg nem tanult.

— Oh akkor már tizenhét éves korunkban férjhez menénk — felelték a leányok egyhangulag.

Leleményes pinczér;

— Fizetek kiált a vendég.

A pinczér iront vesz elő, s megírja e számlát. Az ebéd felszámításánál a káposztát rövidítve írja. A vendég szeme megakad ezen s tréfálva szól:

— Hiba van a számlában.

— Mi az kérem?

— Nem tudom mi ez? kápos, innen bizonyosan kimaradt a „t“ „a.“

— Nem tesz semmit — válaszol szaporán a pinczér, fogja az iront s oda írja a számlához: „Téa 60 krajczár.“

Regensburg városában egy urat bepörült egy színész a bíróság előtt azért, mert ez etagadta azt, hogy benne az orleansi szüznök megkivántató tulajdonságai megvolnának. A színész egy tanura hivatkozott s azt be is idéztette. Amint ezt felhívják, az elnök a szokásos kérdést intézte hozzá:

„Rokonságban áll vádlónóval?“

„Nem elnök ur!“

„Ismeri őt?“

„Igen, elnök ur, öt évig voltam a szeretője.“

„Eredj hozz nekem egy font dohányt“ mondja a hadnagy a freiternek az őrállomáson.

„Lehetetlen hadnagy ur, 2 percz mulva üti az órát, és akkor fel kell váltanom az őrséget.“

„No hát hozzád egy fertályfontot, ahhoz csak lesz még elég idő.“

Ki semmitől se fél, csak oly hatalmas, mint az, kitől mindenki fél.

Hizelgő. Elnök: „Vádlott, van-e még valami felemlíteni valója, vagy pedig ráhagyja azt egészen védőjére?“

Vádlott: Egészen reá bizom, mert úgy veszem észre a tárgyalásból, hogy ő sokkal furfangosabb nálamnál!“

* * *

Az élet hosszú a szerencsétlennek, rövid a boldognak, játékséin az okosnak, álom a szerelmesnek, mámor a könnyelműnek, pusztaság a szegénynek, örömház a gazdagnak.

Udvariasság. Férj: ki volt az a disznó, aki azt az ajtókilincset bekente lekvárral?

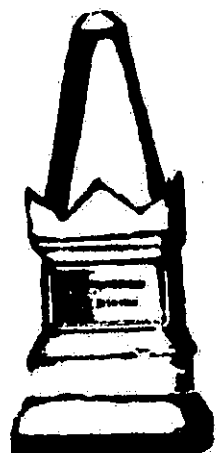
Nő: engedelmet, az én voliam.

Férj: Bocsanat: Yorksireit akartam mondani.

— Azon örvendek, ha tanítványaim többet tudnak, mint én — monda G. tanár, — Ugy neked jutott a legtöbb öröm osztályrésziül — jegyzé meg kollegája.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni,

miszerint a b.-csabai raktáramban levő

Sírkövek elárúsításával Szarvas és vidékére nézve ELEFANT PÁL szarvasi kereskedő urat biztam meg, ki azokat gyári áron fogja elárúsítani.

Megjegyzem itt, hogy ugy minőség, mint ár tekintetében üzletem kiállja a versenyt bármely más czéggel.

A t közönség becses pártfogását kéri

Rozenbaum J.

74 vh.

1.82 szám

Árverési hirdetmény.

Alolirt kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szarvasi tekintetes járásbiróság 4910 számú végzése által Flamm Albert orosházi kereskedő végrehajtató javára Richtmann Dávid ellen 165 frt 45 kr, tőke, ennek 1882 év Febrnár hó 7-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 37 frt 54 kr. perkötség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával biróilag le és felül foglalt és 721 frt 70 kr-ra becsült vegyes kereskedési bolti áruk. női és férfi ruhaneműek, arany ékszer, és bolti felszerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatni.

Mely árverésnek a ^{491/1882} P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a hely színén, vagyis Nagy kondoroson alperes lakásán leendő eszközölésére 1882-ik év Aprilis hó 27-ik napjának délelőtt 10. órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX t. cz. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szarvason 1882-ik évi április hó 14 napján.

FRANKÓ GYULA
kir. bir. végrehajtó.

Dreher Antal-féle

kiviteli palaczkerek

egyedül kaphatók és megrendelhetők csakis

Dietrich és Gottschlignél Budapesten, vagy

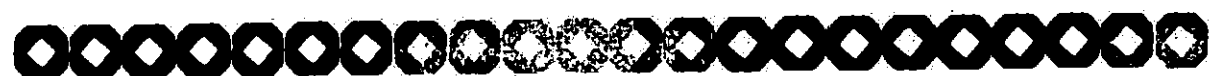
Dreher Antalnál, Kőbányán.

A nyáron át naponta háromszor friss töltése a palaczkok töltése czéljára eltett, legkitűnőbb kivitel palaczkereknek.

Ismételadókat legnagyobb előnyökben és engedélyekben részesítjük

Szives tudomásra.

A t. cz. közönséget, mely csak Dreher-féle kivitelű sört fogyaszt, arra figyelmeztetjük, hogy csak azon palaczkerek hamisítatlanok és eredetiek, melyeknek vignetáin a **Dietrich és Gottsch** világosan észrevehető.

Gyógyítása

a mellgyengeségek, köhögés, fulladás, vérköhögés, álmatlanság, étvágyhiány, tüdő és gyomorbajoknak.

az egyetül valódi

HOFF JÁNOS-fele

maláta tápszer gyár maláta kivonat h z al a Hoff JÁNOS-féle maláta-kivonat egészségi sör, a HOFF JÁNOS-féle koncentrált maláta-kivonat, a HOFF JÁNOS-féle maláta egészségi chokoládé és a HOFF JÁNOS-fele mellmaláta cukorkák.

A csaknem minden európai állam. csász. kir. udvari szállítója
HOFF JÁNOS

porosz kir. kereskedelmi tanácsos, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a főbb porosz és német rendek lovagjának. A Hoff János-féle malátakivonat feltalálója s egyedüli készítőjének.

Bécs, Gyárhelyiség Grabenhof. 2 sz. Iroda és Gyári raktár Graben. Braunerstrasse 8. sz.

Reménytelenül szenvedtem öt éven át a leghevesebb gyomori hurutban. A legbensőbb hálámat fejezem önnek ki annak gyógyításáért melyen az ön Hoff János-féle malátakivonat és észsésörének használata által értem el, s ez által ma már ismét egészséget visszanyertem. A hasonló bajban szenvedők előnyére e soraim nyilvántételére. Mély tisztelettel
Szegvár, 1881. nov. 6. **ABAI FERENCZ**
földművelő

(Kivonatban.) Az ön HOFF-fele malátakivonati-gyógyászati sör már egyszer megmentette életemet es annak jótékony érvénye egészségemnek még most is nélkülözhetlen.

Maradtam mély tisztelettel Baros Miklós Fr. Pozsonyban Duna-utca 450. sz. június 25. 1879.

Szarvason kapható Nyácsik Soma urnál Mezőtúron Schreiber Samsonnál,

Varrógép-raktár.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy óra-és ékszer-üzletemhez egy

varró-gép üzletet csatoltam

Minthogy e szakban nem mint bizományos járok el, hanem a varrógépeket, mint saját áruimat hozom forgalomba azon helyzetben vagyok, hogy a gépeket sokkal olcsóbban adhatom mint bármely utazó vagy megbízott. A gépek nálam megpróbálhatók, miáltal azok minőségéről előleges tapasztalat szereshető.

A vásárlások havi törlesztés mellett is történhetnek. Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Uj vállalatomat a t. közönség becses pártolásába ajánlva tisztelettel vagyok Szarvason 1882. apr. 9.

2-3

Gró z Á. min.